

ชื่อเรื่องการค้าคั่นคว่าแบบอิสระ การซื้อขายยาในร้านขายของชำ : กรณีศึกษาในหมู่บ้านร่มเย็น
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายประเสริฐ กิตติประภัสร์

ศ.ม. สาธารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้าคั่นคว่าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. จรัสพรรณ สงวนเสริมศรี	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ทองปาน เทียมราช	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พานี ศิริสะอาด	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญมาส ตินธิประมา	กรรมการ

บทคัดย่อ

ประชาชนในชนบทไทย เมื่อเกิดความเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ จะนิยมช่วยเหลือตัวเองโดยการซื้อยามารับประทาน แหล่งขายยาที่ใกล้ชิดมากที่สุด คือ ร้านขายของชำ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบสถานการณ์การขายยาและประเภทของยาที่มีขายในร้านขายของชำ รวมทั้งพฤติกรรมการขายยาของผู้ประกอบการร้านขายของชำ และพฤติกรรมการซื้อยาในร้านขายของชำของประชาชน

วิธีการศึกษา รวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการสังเกตจากผู้ประกอบการร้านขายของชำ จำนวน 7 รายการ และผู้ซื้อยาซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว 40 ราย

ผลการศึกษาพบว่า การขายยาในร้านขายของชำไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีประเภทของยาที่ขายมากที่สุด คือ ยาแก้ปวด ลดไข้ ชนิดซองสำหรับเด็ก และผู้ใหญ่ รองลงมาคือ ยาแก้ไข้หวัด (สูตรผสม) และยาแผนโบราณ ตามลำดับ ร้านขายของชำส่วนมากไม่มีการขายยาสามัญประจำบ้านหรือยาดำรากลวง ที่มีบ้างก็เป็นยาสามัญประจำบ้านที่ผลิตจากบริษัทเอกชน เหตุผลที่ผู้ประกอบการร้านขายของชำนำยามาขายในร้านเพื่ออำนวยความสะดวก แก่ชาวบ้านเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ได้คำนึงถึงกำไร

ประเสริฐ กิตติประภัสร์. 2535. “ การซื้อขายยาในร้านขายของชำ : กรณีศึกษาในหมู่บ้านร่มเย็น จังหวัดเชียงใหม่ =

Buying-Selling of Drugs in Grocery Stores : A Case Study in Romyen Village, Chiang

Mai Province.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จากการขายยา ผู้ประกอบการร้านขายของชำส่วนมากจะขายยาตามที่ชาวบ้านบอกชื่อ ไม่ได้แนะนำวิธีการใช้ยาหรืออันตรายของยาที่ขายให้แก่ชาวบ้าน ทั้งนี้เพราะผู้ประกอบการร้านขายของชำและชาวบ้านยังมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาไม่เพียงพอ ทำให้มีการขายยาที่ไม่ถูกต้องและตัดสินใจในการใช้ยาผิดพลาด และไม่มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาแนะนำเกี่ยวกับการขายยาแก่ผู้ประกอบการร้านขายของชำ แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสรรพคุณยา ส่วนมากมาจาก ข้อมูล ข่าวสารที่กระจายอยู่ในหมู่บ้านโดยการบอกเล่าต่อ ๆ กันมา จากการศึกษาพบว่าชาวบ้านนิยมที่จะตัดสินใจใช้ยาที่มีสรรพคุณตรงกับความต้องการในขณะนั้น โดยต้องการได้ผลดีหายเร็ว ไม่ได้คำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ยานั้น อาศัยความสะดวกสบาย เสียค่าใช้จ่ายน้อยในการซื้อยามารักษาตนเองจากร้านขายของชำ

ประเสริฐ กิตติประภัสร์. 2535. “ การซื้อขายยาในร้านขายของชำ : กรณีศึกษาในหมู่บ้านร่มเย็น จังหวัดเชียงใหม่ = Buying-Selling of Drugs in Grocery Stores : A Case Study in Romyen Village, Chiang Mai Province.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.